

บทคัดย่อ

การวิจัยและพัฒนาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสถานการณ์ปัญหาและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว (Surveillance and Rapid Response Team : SRRT) 2) เพื่อสร้างและพัฒนาโปรแกรมสอบสวนโรคอาหารเป็นพิษสำหรับ SRRT 3) เพื่อจัดทำคู่มือการใช้โปรแกรมสอบสวนโรคอาหารเป็นพิษ สำหรับ SRRT ประชากรที่ศึกษาคือ SRRT ระดับอำเภอของเครือข่าย 5 จังหวัดในเขตสุขภาพที่ 3 จำนวน 54 ทีม กลุ่มตัวอย่าง คือ SRRT ที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานครบ 3 ปี จำนวน 47 ทีม นำมาคัดเลือกผู้ปฏิบัติงานในทีม SRRT ที่มีความพร้อมและสมัครใจเข้าร่วมทดลองโปรแกรมสอบสวนโรคอาหารเป็นพิษโดยเลือกจังหวัดละ 1 อำเภอ อำเภอละ 2 คน รวม 10 คน ดำเนินการศึกษาตั้งแต่เดือนตุลาคม 2556 ถึง เดือนมกราคม 2558 มีขั้นตอนการวิจัย 3 ขั้นตอน ได้แก่ ระยะเวลาเตรียมการ ระยะเวลาวิจัยและพัฒนา และระยะประเมินผล เก็บข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบประเมินมาตรฐาน SRRT แบบสอบถาม และเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากการประชุมผู้เชี่ยวชาญ การสังเกต การนิเทศติดตาม และการสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้คือ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ผลการศึกษา พบว่า 1) ผลการประเมินมาตรฐาน SRRT ในปี 2556 มีทีม SRRT ระดับอำเภอ ที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่กรมควบคุมโรคกำหนด จำนวน 16 ทีม คิดเป็นร้อยละ 34 มีตัวชี้วัดตามมาตรฐานแต่ละองค์ประกอบที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์ คือ ศักยภาพทางวิชาการและการบริหารทีมงาน การจัดทำแผนปฏิบัติการกรณีเร่งด่วนและการฝึกซ้อม การควบคุมโรคเบื้องต้น ความครบถ้วนของการสอบสวน, คุณภาพของการสอบสวนและควบคุมโรค, ความรวดเร็วในการสอบสวน, คุณภาพการเขียนรายงานการสอบสวน และความต้องการจำเป็นในการสนับสนุน SRRT คือการสร้างโปรแกรมสอบสวนโรคจะแก้ปัญหาการไม่ผ่านมาตรฐานได้หลายองค์ประกอบโดยเริ่มด้วยโปรแกรมสอบสวนโรคอาหารเป็นพิษ 2) โปรแกรมสอบสวนโรคอาหารเป็นพิษสำหรับ SRRT จะแก้ไขปัญหาและสนับสนุนการดำเนินงานในด้านการสอบสวนโรค การวิเคราะห์ข้อมูล และการเขียนรายงานการสอบสวนโรคได้ โดยหลังพัฒนาโปรแกรมฯ ผู้ใช้งานมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 96.25 และ 3) หลังการพัฒนาคู่มือการใช้โปรแกรมสอบสวนโรคอาหารเป็นพิษสำหรับ SRRT ผู้ใช้งานมีความเชื่อมั่นและพึงพอใจต่อคู่มือฯ ในระดับมากเท่ากัน คือ ร้อยละ 97.8

ข้อเสนอแนะ คือ ผู้กำหนดนโยบาย SRRT ระดับกระทรวง /กรม ควรพิจารณาขยายโปรแกรมสอบสวนโรคอาหารเป็นพิษไปทั่วประเทศ

Abstract

The objectives of this study were 1) to survey the problem and to make a need assessment evaluation for develop Support Surveillance and Rapid Response Teams: SRRT 2) to create and develop food poisoning investigation program for SRRT 3) to do a food poisoning investigation program handbook for SRRT. The populations were taken from 54 SRRT, in districts of 5 provinces network in health region 3 and the samples were totally 47 SRRT, passed 3-year-standard, one district for one province, 2 persons for 1 district who were ready and willing to take part in the program. The study began in October, 2014 and finished in January, 2015. Three steps of it are preparation, research and development, and evaluation. Tools were taken from standard of SRRT record, questionnaire, meeting hold by experts, observation, monitoring and evaluation and interview. The data were analyzed by descriptive analysis and qualitative data were analyzed by content analysis.

The results showed that 1) the SRRT standard evaluation 2014, 16 teams couldn't pass the standard of SRRT (34%). The standard indicators which couldn't pass were academic efficiency and teamwork administration, express action plan and practice, basic disease control, completion of investigation, quality of investigation and disease control, speed of investigation, quality of investigation report writing, and needs for supporting SRRT are to put on the disease investigation program to solve the problems. 2) Food poisoning investigation program for SRRT will solve and support disease investigation management, information analysis and disease investigation report writing. After developing the program, their satisfaction was the most (96.3%). 3) After developing the food poisoning investigation program handbook for SRRT, their certainty and satisfaction is the most (97.8%).

The suggestion that SRRT determiner of department/ ministry should consider to expand the food poisoning investigation program into all over the country.

Keywords : Food Poisoning Investigation Program, Surveillance and Rapid Response Team, SRRT, Health Region 3